

BOLETIN OFICIAL

DEL

OBISPADO DE SALAMANCA

Las reclamaciones se harán, en el preciso término de un mes á la Dirección del BOLETÍN ECLESIASTICO, Castillejos, 1.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

PII

DIVINA PROVIDENTIA

PAPAE X

IN QVINCVAGESIMO NATALI SACERDOTII SVI
EXHORTATIO
AD CLERVM CATHOLICVM

EXHORTATIO AD CLERVM CATHOLICVM

PIVS PP. X

DILECTI FILII

SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

Haerent animo penitus, suntque plena formidinis, quae gentium Apostolus ad Hebraeos scribebat (1), quum illos commonens de obedientiae officio praeposi-

(1) XIII, 17.

tis debitae, gravissime affirmabat: *ipsi enim pervigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddituri*. Haec nimirum sententia si ad omnes pertinet, quotquot in Ecclesia praesunt, at maxime in Nos cadit, qui, licet impares, supremam in ea auctoritatem, Deo dante, obtinemus. Quare noctu atque interdium sollicitudine affecti, meditari atque eniti non intermittimus quaecumque ad incolumitatem faciant et incrementa dominici gregis. Inter haec unum praecipue Nos occupat: homines sacri ordinis eos omnino esse, qui pro muneri officio esse debent. Persuasum enim habemus, hac maxime via de religionis statu bene esse laetiusque sperandum. Idcirco, statim ut Pontificatum inivimus, quamquam, universitatem cleri contuentibus, multiplices eius laudes elucebant, tamen venerabiles fratres catholici orbis Episcopos impensissime hortandos censuimus, ut nihil constantius nihil efficacius agerent, quam ut Christum formarent in iis, qui formando in ceteris Christo rite destinantur. Sacrorum autem Antistitum quae fuerint in hac re voluntates probe novimus. Novimus qua providentia, qua navitate in excolendo ad virtutem clero assidue connituntur: de quo illis non tam laudem impertivisse, quam gratias palam habuisse libet.

At vero, quum ex huiusmodi Episcoporum curis iam plures e clero gratulamur caelestes concepisse ignes, unde gratiam Dei, ex impositione manuum presbyterii susceptam, vel resuscitarunt vel acuerunt; tum adhuc conquerendum superest, alios quosdam per diversas regiones non ita se probare, ut in ipsos tamquam in speculum, prout dignum est, plebs christiana coniciens oculos, sumere possit quod imitetur. Ad hos porro cor Nostrum per hasce litteras patere volumus; videlicet ut cor patris, quod in conspectu aegrotantis filii anxia palpitat caritate. Hac igitur suadente, hortationibus Episcoporum hortationes addimus Nostras: quae, quamvis eo spectent potissimum ut devios torpentesve ad meliora revocent, tamen etiam ceteris admoveant velimus incitamenta. Commonstramus iter quo quisque studiosius in dies contendat ut vere sit, qualem Apostolus nitide expressit, *homo Dei* (1), ius-

---

(1) I. Tim. vi, 11.

taeque expectationi Ecclesiae respondeat.—Nihil plane inauditum vobis aut cuiquam novum dicemus, sed quae certe commeminisse omnes oportet: spem autem indit Deus, vocem Nostram fructum non exiguum esse habituram. Id equidem flagitamus: *Renovamini..... spiritu mentis vestrae, et induite novum hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitia, et sanctitate veritatis* (1): eritque hoc a vobis in quinquagesimo sacerdotii Nostri natali pulcherrimum acceptissimumque munus. Quumque Nos, *in animo contrito et spiritu humilitatis* (2), exactos in sacerdotio annos recogitabimus Deo; quidquid humani dolendum sit, videbimur quodammodo expiare, admonendo vos et cohortando *ut ambuletis digne Deo per omnia placentes* (3).—Qua tamen in hortatione, non vestras tantum utilitates tuebimur, sed communes etiam catholicarum gentium; quum aliae ab aliis dissociari nequaquam possint. Etenim non eiusmodi est sacerdos, qui bonus malusve uni sibi esse queat; sed eius ratio et habitus vitae sane quantum habet consequentis effectus in populum. Sacerdos reapse bonus ubi est, quale ibi donum et quantum est!

Hinc porro, dilecti filii, hortationis Nostrae exordium capimus, ut vos nimirum ad eam vitae sanctionem, quam dignitatis gradus postulat, excitemus. Quicumque enim sacerdotio potitur, eo non sibi tantum, sed aliis potitur: *Omnis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quae sunt ad Deum* (4). Idipsum et Christus indicavit, qui ad significandum quo demum actio sacerdotum spectet, eos cum sale itemque cum luce comparatos voluit. Lux ergo mundi, sal terrae, sacerdos est. Neminem sane fugit id praecipue fieri christiana veritate tradenda: at vero quem pariter fugiat, institutionem eiusmodi pro nihilo fere esse, si, quae sacerdos verbo tradat, exemplo suo non comprobet? Qui audiunt,

---

(1) Ephes. iv, 23, 24.

(2) Dan. iii, 39.

(3) Coloss. 1, 10.

(4) Hebr. v, 1

contumeliose ii quidem, sed non immerito obiicient: *Confitentur se nosse Deum, factis autem negant* (1); doctrinamque respuent, nec sacerdotis fruuntur luce. Quam ob rem ipse Christus, factus sacerdotum forma, re primum, mox verbis docuit: *Coepit Iesus facere, et docere* (2).—Item, sanctimonia posthabita, nihil admodum sacerdos sal terrae esse poterit; corruptum enim et contaminatum integritati minime aptum est conferendae: unde autem sanctitas abest, ibi corruptionem inesse oportet. Quapropter Christus, eandem insistentem similitudinem, sacerdotes tales sal infatuatum dicit, quod *ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras, atque adeo conculcetur ab hominibus* (3).

Quae quidem eo apertius patent, quod sacerdotali munere haud nostro nos fungimur nomine, sed Christi Iesu. *Sic nos, inquit Apostolus, existimet homo ut ministros Christi, et dispensatores misteriorum Dei* (4): *pro Christo ergo legatione fungimur* (5).—Hac nempe de causa Christus ipse, non ad servorum, sed ad amicorum numerum nos adcripsit: *Iam non dicam vos servos..... Vos autem dixi amicos: quia omnia quaecumque audivi a Patre meo, nota feci vobis..... Elegi vos, et posui vos ut eatis, et fructum afferatis* (6).—Est igitur nobis persona Christi gerenda: legatio vero ab ipso data sic obeunda, ut quo ille intendit, eo nos pertingamus. Quoniam vero *idem velle idem nolle, ea demum firma amicitia est*; tene-mur, ut amici, hoc sentire in nobis, quod et in Christo Iesu, qui est *sanctus, innocens, impollutus* (7) ut legati ab eo, debemus doctrinis eius ac legi conciliare fidem hominum, easdem nimirum nos ipsi primum servantes: ut potestatis eius participes ad animos vinculis culparum levandos, conari nos omni studio oportet ne illis implicemur. At maxime ut ministri eius in

---

(1) Tit. i, 16.

(2) Act. i, 1.

(3) Matth. v, 13.

(4) I Cor. iv, 1.

(5) II Cor. v, 20.

(6) Ioan. xv, 15, 16.

(7) Hebr. vii, 26.

praecellentissimo sacrificio, quod perenni virtute pro mundi vita innovatur, debemus ea animi conformatione uti, qua ille ad aram crucis seipsum obtulit hostiam immaculatam Deo. Nam si olim, in specie solummodo ac figura, tanta a sacerdotibus postulabatur sanctitas; ecquid a nobis, quum victima est Christus? *Quo non oportet igitur esse puriorem tali fruente sacrificio? quo solari radio non splendidiorum manuum carnem hanc dividentem? os quod igni spirituali repletur, linguam quae tremendo nimis sanguine rubescit* (1)? Perapte S. Carolus Borromaeus, in orationibus ad clerum, sic instabat: “Si meminissemus, „dilectissimi fratres, quanta et quam digna in manibus „nostris possuerit Dominus Deus, quantam istiusmodi „consideratio vim haberet ad nos impellendum ut vitam ecclesiasticis hominibus dignam duceremus! „Quid non posuit in manu mea Dominus, quando proprium Filium suum unigenitum, sibi coaeternum et „coaequalem, posuit? In manu mea posuit thesauros „suos omnes, sacramenta et gratias; posuit animas, „quibus illi nihil est carius quas sibi ipsi praetulit in „amore, quas sanguine suo redemit: in manu mea posuit caelum, quod et aperire et claudere ceteris possim .... Quomodo ergo adeo ingratus esse potero tantae dignationi et dilectioni, ut peccem contra ipsum? „ut illius honorem offendam? ut hoc corpus, quod „suum est, inquinem? ut hanc dignitatem, hanc vitam, „eius obsequio consecratam, maculem?„

Ad hanc ipsam vitae sanctimoniam, de qua iuvat paulo fusius dicere, magnis Ecclesia spectat perpetuisque curis. Sacra idcirco Seminaria instituta: ubi si litteris ac doctrinis imbuendi sunt qui in spem cleri adolescunt, at simul tamen praecipueque ad pietatem omnem a teneris annis sunt conformandi. Subinde vero, dum ipsa candidatos diuturnis intervallis gradatim promovet, nusquam, ut mater sedula, hortationibus de sanctitate assequenda parcat. Iucunda quidem ea sunt ad recolendum. Quum enim primo in sacram militiam cooptavit, voluit nos ea rite profiteri: *Domi-*

---

(1) S. Io Chrysost, hom. LXXXII in Matth. n. 5.

nus pars haereditatis meae, et calicis mei: tu es, qui restituēs haereditatem meam mihi (1). Quibus, inquit Hieronymus, monetur clericus *ut qui, vel ipse pars Domini est, vel Dominum partem habet, talem se exhibeat, ut et ipse possideat Dominum, et possideatur a Domino* (2).—Subdiaconis accensendos ipsa quam graviter est allocuta! *Iterum atque iterum considerare debetis attente quod onus odie ultro appetitis;.... quod si hunc ordinem susceperitis, amplius non licebit a proposito resilire, sed Deo .... perpetuo famulari, et castitatem, illo adiuvante, servare oportebit.* Tum denique: *Si usque nunc fuistis tardi ad ecclesiam, amodo debetis esse assidui: si usque nunc somnolenti, amodo vigiles:.... si usque nunc inhonesti, amodo casti.... Videte cuius ministerium vobis traditur!*—Diaconatu porro augendis sic per Antistitem a Deo precata est: *Abundet in eis totius forma virtutis, auctoritas modesta, pudor constants, innocentiae puritas et spiritualis observantia disciplinae. In moribus eorum praecepta tua fulgeant, ut suae castitatis exemplo imitationem sanctam plebs acquirat.*—Sed eo acrius movet commonitio initiandis sacerdotio facta: *Cum magno timore ad tantum gradum ascendendum est, ac providendum ut caelestis sapientia, probiores et diuturna iustitiae observatio ad id electos commendet.... Sit odor vitae vestrae delectamentum Ecclesiae Christi, ut praedicatione atque exemplo aedificetis domum, id est familiam Dei.* Maximeque omnium urget illud gravissime additum: *Imitamini quod tractatis:* quod profecto cum Pauli praecepto congruit: *ut exhibeamus omnem hominem perfectum in Christo Iesu* (3).

Talis igitur quum sit mens Ecclesiae de sacerdotum vita, mirum nemini esse possit, quod sancti Patres ac Doctores omnes ita de ea re consentiant, ut illos fere nimios quis arbitretur: quos tamen si prudenter aestimemus, nihil eos nisi apprime verum rectumque

(1) Ps. xv, 5

(2) Ep. LII, ad Nepotianum, n. 5.

(3) Coloss. 1, 28.

docuisse iudicabimus. Eorum porro sententia haec summam est. Tantum scilicet inter sacerdotem et quemlibet probum virum intercedere debet discriminis, quantum inter caelum et terram: ob eamque causam, virtuti sacerdotali cavendum non solum ne gravioribus criminibus sit affinis, sed ne minimis quidem. In quo virorum tam venerabilium iudicio Tridentina Synodus stetit, quum monuit clericos ut fugerent *levia etiam delicta, quae in ipsis maxima essent* (1): maxima scilicet, non re ipsa, sed respectu peccantis, in quem, potiore iure quam in templorum aedificia, illud convenit: *Domum tuam decet sanctitudo* (2).

Iam sanctitas eiusmodi, qua sacerdotem carere sit nefas, videndum est in quo sit ponenda: Id enim si quis ignoret vel praepostere accipiat, magno certe in discrimine versatur. Equidem sunt qui putent, quin etiam profiteantur, sacerdotis laudem in eo collocandam omnino esse, ut sese aliorum utilitatibus totum impendat: quamobrem, dimissâ fere illarum cura virtutum, quibus homo perficitur ipse (eas ideo vocitant *passivas*), aiunt vim omnem atque studium esse conferenda ut *activas* virtutes quis excolat exerceatque. Haec sane doctrina mirum quantum fallaciae habet atque exitii. De ea Decessor noster fel. rec. sic pro sua sapientia edixit (3): “Christianas..... virtutes, alias temporibus aliis accommodatas esse, is solum velit, qui „Apostoli verba non meminerit: *Quos praescivit, et „praedestinavit conformes fieri imaginis Filii sui* (4). „Magister et exemplar sanctitatis omnis Christus est; „ad cuius regulam aptari omnes necesse est, quotquot „avent beatorum sedibus inseri. Iamvero haud mutatur Christus progredientibus saeculis, sed idem *heri, „et odie: ipse et in saecula* (5). Ad omnium igitur aetatum homines pertinet illud: *Discite a me, quia mitis „sum, et humilis corde* (6); nulloque non tempore Chri-

(1) Sess. XXII, *de reform*, c. I.

(2) Ps. XCII, 5

(3) Ep. *Testem benevolentiae*, ad Archieph. Baltimor., 22 ian. 1899.

(4) Rom. VIII, 29.

(5) Hebr. XIII, 8.

(6) Matth. XI, 29.

„stus se nobis exhibet *factum obedientem usque ad*
„*mortem* (1); valetque quavis aetate Apostoli senten-
„tia: *Qui..... sunt Christi, carnem suam crucifixerunt*
„*cum vitiis et concupiscentiis*„ (2).—Quae documenta
si quidem spectant unumquemque fidelium, propius
tamen ad sacerdotes attinent: ipsique prae ceteris
dicta sibi habeant quae idem Decessor Noster aposto-
lico ardore subiecit: „Quas utinam virtutes multo nunc
„plures sic colerent, ut homines sanctissimi praeteri-
„torum temporum! qui demissione animi, obedientia,
„abstinentia, *potentes fuerunt opere et sermone*, emo-
„lumento maximo, nedum religiosae rei, sed publicae
„ac civilis„. Ubi animadvertere non abs re fuerit, Pon-
tificem prudentissimum iure optimo singularem absti-
nentiae mentionem intulisse, quam evangelico verbo
dicimus, abnegationem sui. Quippe hoc praesertim
capite, dilecti filii, robur et virtus et fructus omnis
sacerdotalis muneris continetur: hoc neglecto, exori-
tur quidquid in moribus sacerdotis possit oculos ani-
mosque fidelium offendere. Nam si turpis lucri gratia
quis agat, si negotiis saeculi se involvat, si primos
appetat accubitus ceterosque despiciat, si carni et
sanguini acquiescat, si quaerat hominibus placere, si
fidat persuasilibus humanae sapientiae verbis; haec
omnia inde fluunt, quod Christi mandatum negligit
conditionemque respuit ab ipso latam: *Si quis vult*
post me venire, abneget semetipsum (3).

Ista Nos quum adeo inculcamus, illud nihilo minus
sacerdotem admonemus, non sibi demum soli viven-
dum sancte: ipse enimvero est operarius, quem Chri-
stus *exiit..... conducere in vineam suam* (4). Eius igitur
est fallaces herbas evellere, serere utiles, irrigare,
tueri ne inimicus homo superseminet zizania. Caven-
dum propterea sacerdoti ne, inconsulto quodam inti-
mae perfectionis studio adductus, quidquam praete-
reat de muneris partibus quae in aliorum bonum
conducant. Cuiusmodi sunt verbum Dei nuntiare, con-

---

(1) Philipp. II, 8.

(2) Gal. v, 24.

(3) Matth XVI, 24.

(4) Matth xx, 1.

fessiones rite excipere, adesse infirmis praesertim morituris, ignaros fidei erudire, solari moerentes, reducere errantes, usquequaque imitari Christum: *Qui pertransiit benefaciendo et sanando omnes oppressos a diabolo* (1).—Inter haec vero insigne Pauli monitum sit menti defixum: *Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat: sed, qui incrementum dat, Deus* (2). Liceat quidem euntes et flentes mittere semina; liceat ea labore multo fovere: sed ut germinent edantque optatos fructus, id nempe unius Dei est eiusque praepotentis auxilii. Hoc accedit magnopere considerandum, nihil praeterea esse homines nisi instrumenta, quibus ad animorum salutem utitur Deus; ea oportere idcirco ut apta sint quae a Deo tractentur. Qua sane ratione? Num ulla putamus vel insita vel parta studio praestantia moveri Deum ut opem adhibeat nostram ad suae gloriae amplitudinem? Nequaquam: scriptum est enim: *Quae stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes: et infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia: et ignobilia mundi, et contemptibilia elegit Deus, et ea quae non sunt, ut ea quae sunt destrueret* (3) Unum nimirum est quod hominem cum Deo coniungat, unum quod gratum efficiat, atque non indignum eius misericordiae administrum: vitae morumque sanctimonia. Haec, quae demum est supereminens Iesu Christi scientia, sacerdoti si desit, desunt ei omnia. Nam, ab ea disiunctae, ipsa exquisitae doctrinae copia (quam Nosmetipsi nitimur in clero provehere), ipsaque agendi dexteritas et sollertia, etiamsi emolumentum aliquid vel Ecclesiae vel singulis afferre possint, non raro tamen detrimenti iisdem sunt flebilis causa. Sanctimonia vero qui ornetur et affluat, is quam multa possit, vel infimus, mirifice salutaria in populo Dei aggredi et perficere, complura ex omni aetate testimonia loquuntur: praeclare non remota memoria, Ioannes Bapt. Vianney, animarum in exemplum curatur, cui honores Caelitum Beatorum Nosmet decrevisse laetamur.—Sanctitas una nos efficit, qua-

(1) Act. x, 38.

(2) I Cor. iii, 7.

(3) Cor. i, 27, 28.

les vocatio divina exposcit: homines videlicet mundo crucifixos, et quibus mundus ipse sit crucifixus; homines in novitate vitae ambulantes, qui, ut Paulus monet (1) *in laboribus, in vigiliis, in ieiuniis, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu Sancto, in caritate non ficta, in verbo veritatis* seipsos exhibeant ut ministros Dei: qui unice in caelestia tendant, et alios eodem adducere omni ope contendant.

Quoniam vero, ut nemo unus ignorat, vitae sanctitas eatenus fructus est voluntatis nostrae, quoad haec gratiae subsidio roboretur a Deo, abunde nobis Deus ipse providit, ne gratiae munere, si velimus, ullo tempore careamus; idque in primis assequimur studio precandi.—Sane precationem inter et sanctimoniam is necessario intercedit usus, ut altera esse sine altera nullo modo possit. Quocirca consentanea omnino veritati est ea sententia Chrysostomi: *Arbitror cunctis esse manifestum, quod simpliciter impossibile sit absque precationis praesidio cum virtute degere* (2): acuteque Augustinus conclusit: *Vere novit recte vivere, qui recte novit orare* (3). Quae nobis documenta Christus ipse et crebra hortatione et maxime exemplo suo firmiter persuasit. Nempè orandi causa vel in deserta secedebat, vel montes subibat solus, noctes solidas totus in eo exigebat; templum frequenter adibat; quin etiam, stipantibus turbis, ipse erectis in caelum oculis palam orabat; denique suffixus cruci, medios inter mortis dolores, cum clamore valido et lacrimis supplicavit Patri.—Hoc igitur certum ratumque habeamus, sacerdotem, ut gradum officiumque digne sustineat suum, precandi studio eximie deditum esse oportere. Saepius quidem dolendum quod ipse ex consuetudine potius id faciat quam ex animi ardore; qui statis horis oscitanter psallat vel pauculas interserat preces, nec deinde ullam de die partem memor tribuat alloquendo Deo, pie sursum aspirans. Sed enim sacer-

---

(1) II Cor. vi, 5, et seqq.

(2) De precatione, orat. 1.

(3) Hom. iv, ex 50.

dos multo impensius ceteris paruisse debet Christi praecepto: *Oportet semper orare* (1); cui inhaerens Paulus tantopere suadebat: *Orationi instate, vigilantes in ea in gratiarum actione* (2): *Sine intermissione orate* (3). Animo quippe sanctimoniae propriae aequae ac salutis alienae cupido quam multae per diem sese dant occasiones ut in Deum feratur! Angores intimi, tentationum vis ac pertinacia, virtutum inopia, remissio ac stirlitas operum, offensiones et negligentiae creberrimae, timor demum ad iudicia divina; haec omnia valde incitant ut ploremus coram Domino, ac, praeter impetratam opem, bonis ad ipsum meritum facile ditescamus. Neque nostra tantummodo ploremus causa oportet. In ea, quae latius ubique funditur, scelerum colluvione, nobis vel maxime imploranda exorandaque est divina clementia: nobis instandum apud Christum, sub mirabili Sacramento omnis gratiae benignissime prodigum: *Parce, Domine, parce populo tuo.*

Illud in hac parte caput est, ut aeternarum rerum meditationi certum aliquod spatium quotidie concedatur. Nemo est sacerdos qui possit hoc sine gravi incuriae nota et animae detrimento praetermittere. Ad Eugenium III, sibi quondam alumnum, tunc vero romanum Pontificem, Bernardus Abbas sanctissimus scribens, eum libere obnixequae admonebat, ne unquam a quotidiana divinorum meditatione vacaret, nulla admissa excusatione curarum, quas multas et maximas supremus habet apostolatus. Id autem se iure exposcere contendebat, utilitates eiusdem exercitationis ita enumerans prudentissime: *Fontem suum, id est mentem, de qua oritur, purificat consideratio. Deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus. componit mores, vitam honestat et ordinat; postremo divinarum pariter et humanarum rerum scientiam confert. Haec est quae confusa disternat, hiantia cogit, sparsa colligit, secreta rimatur, vera vestigat, verisimilia examinat, ficta et fucata explorat.*

-
- (1) Luc. XVIII, 1.
  - (2) Coloss. IV, 2.
  - (3) I Thess. V, 17.

Haec est quae agenda praecordinat, acta recogitat, ut nihil in mente resideat aut incorrectum aut correctione egens. Haec est quae in prosperis adversa praesentit, in adversis quasi non sentit; quorum alterum fortitudinis, alterum prudentiae est (1). Quae quidem magnarum utilitatum summa, quas meditatio parere est nata, nos item docet adque admonet, quam sit illa, non modo in omnem partem salutaris, sed admodum necessaria.

Quamvis enim varia sacerdotii munia augusta sint et plena venerationis, usu tamen frequentiori fit ut ipsa tractantes non ea plane qua par est religione perpendant. Hinc, sensim defervescente animo, facilis gressus ad socordiam, atque adeo ad fastidium rerum sacerrimarum. Accedit, quod sacerdotem quotidiana consuetudine versari necesse sit quasi *in medio nationi pravae*; ut saepe, in pastoralis ipsa caritatis perfunctione, sit sibi pertimescendum ne lateant inferni anguis insidiae. Quid, quod tam est proclive, de mundano pulvere etiam religiosa corda sordescere? Apparet igitur quae et quanta urgeat necessitas ad aeternorum contemplationem quotidie redeundi, ut adversus illecebras mens et voluntas, renovato subinde robore, obfirmentur.—Praeterea expedit sacerdoti quamdam instrui facilitate assurgendi nitendique in caelestia; qui caelestia sapere, eloqui, suadere omnino debet; qui si debet vitam suam omnem supra humana instituere, ut, quidquid pro sacro munere agit, secundum Deum agat, instinctu ductoque fidei. Iamvero hunc animi habitum, hac veluti nativam cum Deo conjunctionem efficit maxime ac tuetur quotidianae meditationis praesidium; id quod prudenti cuique tam perspicuum est, ut nihil opus sit longius persequi.—Quarum rerum confirmationem petere licet, sane tristem, ex eorum vita sacerdotum, qui divinorum meditationem vel parvi pendunt vel plane fastidiunt. Videas enim homines, in quibus *sensus Christi*, illud tam praestabile bonum, oblanguit; totos ad terrena conversos, vana consectantes, leviora effutientes; sacro-

---

(1) *De Consid.* L. I, c. 7.

sancta obeuntes remisse, gelide fortasse indigne. lampridem ipsi, untionis sacerdotalis recenti charismate perfusi, diligenter parabant ad psallendum animam, ne perinde essent ac qui tentant Deum; opportuna quaerebant tempora locaque a strepitu remotiora; divina scrutari sensa studebant; laudabant, gemitabant, exultabant, spiritum effundebant cum Psalte. Nunc vero, quantum mutati ab illis sunt!....—Itemque vix quidquam in ipsis residet de alacri ea pietate quam spirabant erga divina mysteria. Quam dilecta erant olim tabernacula illa! gestiebat animus adesse in circuitu mensae Domini, et alios ad eam atque alios advocare pios. Ante sacrum quae mundities, quae preces desiderantis animae! tum in ipso agendo quanta erat reverentia, augustis caeremoniis decore suo integris; quam effusae ex praecordiis gratiae: feliciterque manabat in populum bonus odor Christi!...—*Rememoramini*, obsecramus, dilecti filii *rememoramini... pristinos dies* (1): tunc nempe calebat anima, sanctae meditationis studio enutrita.

In his autem ipsis, qui *rocogitare corde* (2) gravantur vel negligunt, non desunt sane qui consequentem animi sui egestatem non dissimulent, excusentque, id causae obtendentes, se totos agitationi ministerii dedidisse, in multiplicem aliorum utilitatem. Verum falluntur misere. Nec enim assueti cum Deo colloqui, quum de eo ad homines dicunt vel consilia christianaevitae impertiunt, prorsus carent divino afflatu; ut evangelicum verbum videatur in ipsis fere intermortuum. Vox eorum, quantavis prudentiae vel facundiae laude clarescat, vocem minime reddit Pastoris boni, quam oves salutariter audiant: strepit enim diffluitque inanis, atque interdum damnosi fecunda exempli, non sine religionis dedecore et offensione bonorum. Nec dissimiliter fit in ceteris partibus actuosae vitae: quippe vel nullus inde solidae utilitatis proventus, vel brevis horae, consequitur, imbre deficiente caelesti, quem sane devocat uberrimum *oratio humiliantis se* (3).—

(1) Hebr. x, 32.

(2) Jerem. xii, 11.

(3) Eccli. xxxv, 21.

Quo loco facere quidem non possumus quin eos vehementer doleamus, qui pestiferis novitatibus abrepti, contra haec sentire non vereantur, impensamque meditando et precando operam quasi perditam arbitrentur. Proh funesta caecitas! Utinam, secum ipsi probe considerantes, aliquando cognoscerent quorsum evadat neglectus iste contemptusque orandi. Ex eo nimirum germinavit superbia et contumacia; unde nimis amari excrevere fructus, quos paternus animus et commemorare refugit et omnino resecare exoptat. Optatis annuat Deus; qui benigne devios respiciens, tantâ in eos copia *spiritum gratiae et precum* effundat, ut errorem deflentes suum, male desertas vias communicum gaudio volentes repetant, cautiores persequantur. Item ut olim Apostolo (1), ipse Deus sit Nobis testis, quo modo eos omnes cupiamus in visceribus Iesu Christi!

Illis igitur vobisque omnibus, dilecti filii, alte insideat hortatio Nostra, quae Christi Domini est: *Videte, vigilate, et orate?* (2). Praecipue in pie meditandi studio uniuscuiusque elaboret industria: elaboret simul animi fiducia, identidem rogantis: *Domine, doce nos orare?* (3). Nec parvi quidem momenti esse nobis ad meditandum debet peculiaris quaedam causa; scilicet quam magna vis consilii virtutisque inde profluat, bene utilis ad rectam animarum curam, opus omnium perdifficile.—Cum re cohaeret, et est memoratu dignum, Sancti Caroli pastorale alloquium: “Intelligite, fratres, nil aequae ecclesiasticis omnibus viris esse necessarium ac est oratio mentalis, actiones nostras omnes praecedens; concomitans et subsequens: *Psallam*, inquit propheta *et intelligam* (4). “Si Sacramenta ministras, o frater, meditare quid facis; si Missam celebras, meditare quid offers; si psallis, meditare cui et quid loqueris; si animas regis, meditare quonam sanguine sint lavatae.” (5). Quapro-

---

(1) Philipp. 1, 8.

(2) Marc. XIII, 33.

(3) Luc XI, 1.

(4) Ps. c. 2.

(5) Ex orationib. ad clerum.

ter recte ac iure Ecclesia nos ea davidica sensa iterare frequentes iubet: *Beatus vir, qui in lege Domini meditatur; voluntas eius permanset die ac nocte; omnia quaecumque faciet semper prosperabuntur.*—Ad haec, unum denique instar omnium sit nobile incitamentum. Sacerdos enim, si *alter Christus* vocatur et est communicatione potestatis, nonne talis omnino et fieri et haberi debeat etiam imitatione factorum?..... *Summum igitur studium nostrum sit in vita Iesu Christi meditari* (1).

Cum divinarum rerum quotidiana consideratione magni refert ut sacerdos piorum librorum lectionem, eorum in primis qui divinitus inspirati sunt coniungat assiduus. Sic Paulus mandabat Timotheo: *Attende lectioni* (2). Sic Hieronymus, Nepotianum de vita sacerdotali instituens, id inculcabat: *Nunquam de manibus tuis sacra lectio deponatur*: cuius rei hanc subtexebat causam: *Disce quod doceas: obtine eum, qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem, ut possis exhortari in doctrina sana, et contradicentes revincere.* Quantum enimvero proficiunt sacerdotes qui constanti hoc praestant assuetudine; ut sapide praedicant Christum, utque mentes animosque audientium, potius quam emolliant et mulceant, ad meliora impellunt; ad superna erigunt desideria!—Sed alia quoque de causa, atque ea in rem vestram, dilecti filii, frugifera, praecipio valet eiusdem Hieronymi: *Semper in manu tua sacra sit lectio* (3) Quis enim nesciat maximam esse in amici animum vim cuiuspiam amici qui candide moneat, consilio iuvet, carpat, excitet, ab errore avocet? *Beatus, qui invenit amicum verum* (4).... *qui autem invenit illum, invenit thesaurum* (5). Iamvero amicos vere fideles adscribere ipsi nobis pios libros debemus. Denotris quippe officiis ac de praescriptis legitima disciplinae graviter commonefaciunt; repressas in animo caelestes voces suscitant; desidiam propositorum casti-

---

(1) De imit. Chr. I, 1.

(2) I Tim. IV, 13.

(3) Ep. LVIII ad Paulinum, n. 6.

(4) Eccli. XXV, 12.

(5) Ib., VI, 14.

gant; dolosam obturbant tranquillitatem; minus probabiles affectiones, dissimulatas, coarguunt; pericula detegunt, saepenumero incautis patentia. Haec autem omnia, sic illi tacita cum benevolentia praestant, ut se nobis non modo amicos praebeant, sed amicorum perquam optimos praebeant. Siquidem habemus, quum libeat, quasi lateri adhaerentes, intimis necessitatibus nulla non hora promptos; quorum vox nunquam est acerba, consilium nunquam cupidum, sermo nunquam timidus aut mendax.— Librorum piorum saluberrimam efficacitatem multa quidem eaque insignia declarant exempla; at exemplum profecto eminent Augustini, cuius promerita in Ecclesiam amplissima inde auspicium duxerunt: *Tolle, lege; tolle, lege..... Arripui (epistolas Pauli apostoli), aperui et legi: in silentio..... Quasi luce securitatis infusa cordi meo, omnis dubitationis tenebrae diffugerunt* (1) Sed contra heu! saepius accidit nostra aetate, ut homines e clero tenebris dubitationis sensim offundantur et saeculi obliqua sectentur, eo praesertim quod piis divinisque libris longe alios omne genus atque ephemeridum turbam praeoptent, ea quidem scatenia errore blando ac lue. Vobis, dilecti filii, cavete: adultae provectaeque aetati ne fidite, neve sinite spe fraudulenta illudi, ita vos posse aptius communi bono prospicere. Certi custodiantur fines, tum quos Ecclesiae leges praestituant, tum quos prudentia cernat et caritas sui: nam venena istaec semel quis animo imbiberit, concepti exitii perraro quidem effugiet damna.

Porro emolumenta, tum a sacra lectione, tum ex ipsa meditatione caelestium quaesita, futura certe sunt sacerdoti uberiora, si argumenti quidpiam accesserit, unde ipsemet dignoscat an lecta et meditata religiose studeat in usu vitae perficere. Est apposite ad rem egregium quoddam documentum Chrysostomi, sacerdoti praesertim exhibitum. Quotidie sub noctem, antequam somnus obrepat, *excita iudicium conscientiae tuae, ab ipsa rationem exige, et quae interdum mala cepisti consilia..... fodica et dilania, et de eis*

---

(1) Conf. 1. VIII, c. 12.

poenam sume (1). Quam rectum id sic ac fructuosum christianae virtuti, prudentiores pietatis magistri luculenter evincunt, optimis quidem monitis et hortamentis. Praeclarum illud referre placet e disciplina Sancti Bernardi: *Integritatis tuae curiosus explorator, vitam tuam in quotidiana discussione examina. Attende diligenter quantum proficias, vel quantum deficias..... Stude cognoscere te..... Pone omnes transgressionem tuas ante oculos tuos. Statue te ante te, tamquam ante alium; et sic te ipsum plange* (2).

Etiam in hac parte probrosum vere sit, si Christi dictum eveniat: *Filii huius saeculi prudentiores filiis lucis* (3)! Videre licet quanta illi sedulitate sua negotia procurent: quam saepe data et accepta conferant; quam accurate restricteque rationes subducant; iacturas factas ut doleant, seque ipsi acrius excitent ad sarcindas. Nos vero, quibus fortasse ardet animus ad aucupandos honores, ad rem familiarem augendam, ad captandam praesidio scientiae praedicationem unice et gloriam; negotium maximum idemque perarduum, sanctimoniae videlicet adeptionem, languentes, fastidiosi tractamus. Nam vix interdum apud nos colligimus et exploramus animum; qui propterea paene silvescit, non secus ac vinea pigri, de qua scriptum: *Per agrum hominis pigri transivi, et per vineam viri stulti: et ecce totum repleverant urticae, et operuerunt superficiem eius spinae, et maceria lapidum destructa erat* (4). Ingravescit res, crebrescentibus circum exemplis pravis, sacerdotali ipsi virtuti haud minime infestis; ut opus sit vigilantius quotidie incedere ac vehementius obniti. Iam experiendo cognitum est, qui frequentem in se censuram et severam de cogitatis, de dictis, de factis peragat, eum plus valere animo, simul ad odium et fugam mali, simul ad studium et ardorem boni. Neque minus experiendo compertum quae incommoda et damna fere accidant declinanti tribunal illud, ubi sedeat iudicans iustitia, stet rea et

(1) *Exposit. in Ps. iv, n. 8.*

(2) *Meditationes piissimae, c. v, de quotid. sui ipsius exam.*

(3) *Luc. xvi, 8.*

(4) *Prov. xxiv, 30, 31.*

ipsum accusans conscientia. In ipso frustra quidem desideres eam agendi circumspectionem, quae adeo in christiano homine probatur, de minoribus quoque noxis vitandis; eamque verecundiam animi, maxime sacerdotis propriam, ad omnem vel levissimam in Deum offensam expavescentis. Quin immo indiligentia atque neglectus sui nonnunquam eo deterius procedit, ut ipsum negligent poenitentiae sacramentum: quo nihil sane opportunius infirmitati humanae suppeditavit Christus insigni miseratione. — Diffitendum certe non est, acerbeque est deplorandum, non ita raro contingere, ut qui alios a peccando fulminea sacri eloquii vi deterret, nihil tale metuat sibi culpisque obcalescat; qui alios horcatur et incitat ut labes animi ne morentur debita religione detergere, id ipse tam ignave faciat atque etiam diuturno mensium spatio cunctetur: qui aliorum vulneribus oleum et vinum salutare novit infundere, saucius ipse secus viam iaceat, nec medicam fratris manum, eamque fere proximam, providus sibi requirat. Heu quae passim consecuta sunt hodieque consequuntur, prorsus indigna coram Deo et Ecclesia, perniciose christianaee multitudini, indecora sacerdotali ordini!

Haec Nos, dilecti filii, pro conscientiae officio quum reputamus, oppletur animus aegritudine, et vox cum gemitu erumpit: Vae sacerdoti, qui suum tenere locum nesciat, et nomen Dei sancti, cui esse sanctus debet, infideliter polluat! Optimorum corruptio, teterimum: *Grandis dignitas sacerdotum, sed grandis ruina eorum, si peccant; laetemur ad ascensum, sed timeamus ad lapsum: non est tanti gaudii excelsa tenuisse, quanti moeroris de sublimioribus corruisse* (1)! Vae igitur sacerdoti, qui, immemor sui, precandi studium deserit; qui piarum lectionum pabulum respuit; qui ad se ipse nunquam regreditur ut accusantis conscientiae exaudiat voces! Neque crudescencia animi vulnera, neque Ecclesiae matris ploratus movebunt miserum, donec eae feriant terribiles minae: *Excaeca cor populi huius, et aures eius aggrava: et*

---

(1) S. Hieron. in Ezech. l. XIII, c. 44, v. 30.

oculos eius claudere: ne forte videat oculis suis, et auribus suis audiat, et corde suo intelligat, et convertatur, et sanem eum (1).—Triste omen ab unoquoque vestrum, dilecti filii, avertat dives in misericordia Deus; ipse qui Nostrum intuetur cor, nullaprorsus in quemquam amaritudine affectum, sed omni pastoris et patris caritate in omnes permotum: *Quae est enim nostra spes, aut gaudium, aut corona gloriae? nonne vos ante Dominum nostrum Iesum Christum* (2)?

At videtis ipsi, quotquot ubique estis, quaenam in tempora, arcano Dei consilio, Ecclesia inciderit. Videte pariter et meditamini quam sanctum officium vos teneat, ut a qua tanto dignitatis honore donati estis, eidem contendatis adesse et succurrere laboranti. Itaque in clero, si unquam alias, nunc opus maxime est virtute non mediocri: in exemplum integra, exderrecta, operosa, paratissima demum facere pro Christo et pati fortia. Neque aliud quidquam est quod cupidiorē Nos animo precemur et optemus vobis, singulis et universis.—In vobis igitur intemerato semper honore floreat castimonia, nostri ordinis lectissimum ornamentum; cuius nitore sacerdos, ut adsimilis efficitur angelis, sic in christiana plebe venerabilior praestat sanctisque fructibus fecundior.—Vigeat perpetuis auctibus reverentia et obedientia, iis sollemni ritu promissa, quos divinus Spiritus rectores constituit Ecclesiae: praecipue in obsequio huic Sedi Apostolicae iustissime debito mentes animique arctioribus quotidie fidelitatis nexibus devinciantur.—Excellatque in omnibus caritas, nullo modo quaerens quae sua sunt: ut, stimulis qui humanitus urgent invidiae contentionis cupidaeve ambitionis cohibitis, vestra omnium studia ad incrementa divinae gloriae fraterna aemulatione conspirent. Vestrae beneficia caritatis *multitudo magna languentium, caecorum, claudorum, aridorum*, quam miserrima, expectat; vel maxime expectant densi adolescentum greges, civitatis et religionis spes carissima, fallaciis undique cincti et co-

---

(1) Is. vi, 10.

(2) Thess. ii, 19,

ruptelis. Studete alacres, non modo sacra catechesi impertienda, quod rursus enixiusque commendamus, sed, omni quacumque liceat ope consilii et sollertiae, bene optimeque mereri de omnibus. Sublevando, tutando, medendo, pacificando, hoc demum velitis ac propemodum sitiatis, lucrari vel obstringere animas Christo. Ab inimicis eius heu quam impigre, quam laboriose, quam non trepide agitur instatur, exitio animarum immenso!— Ob hanc potissime caritatis laudem Ecclesia catholica gaudet et gloriatur in clero suo, christianam pacem evangelizante, salutem atque humanitatem afferente, ad gentes usque barbaras: ubi ex magnis eius laboribus, profuso nonnunquam sanguine consecratis, Christi regnum latius in dies profertur, et fides sancta enitet novis palmis augustior.— Quod si, dilecti filii, perfusae caritatis vestrae officiis simultas, convicium, calumnia, ut persaepe fit, responderit, nolite ideo tristitiae succumbere, *nolite deficere bene facientes* (1). Ante oculos obversentur illorum agmina, numero meritisque insignia, qui per Apostolorum exempla, in contumeliis pro Christi nomine asperrimis, *ibant gaudentes, maledicti benedicebant*. Nempe filii sumus fratresque Sanctorum, quorum nomina splendent in libro vitae, quorum laudes nuntiat Ecclesia: *Non inferamus crimen gloriae nostrae* (2).

Instaurato et aucto in ordinibus cleri spiritu gratiae sacerdotalis, multo quidem efficacius valebunt Nostra, Deo adspirante, proposita ad cetera quaecumque late sunt, instauranda.— Quapropter ad ea quae supra exposuimus, certa quaedam adiicere visum est, tamquam subsidia eidem gratiae custodiendae et alendae opportuna. Est primum, quod nemini sane non cognitum et probatum, sed non item omnibus re ipsa exploratum est, pius animae recessus ad Exercitia, quae vocant, spiritualia; annus, si fieri possit, vel apud se singulatim, vel potius una cum aliis, unde largior esse fructus consuevit; salvis Episcoporum

---

(1) II. Thess. III, 13.

(2) I. Mach. IX, 10.

praescriptis. Huius instituti utilitates iam Ipsi satis laudavimus, quum nonnulla in eodem genere ad cleri romani disciplinam pertinentia ediximus (3).—Nec minus deinde proficiet animis, si consimilis recessus, ad paucas horas, menstruus, vel privatim vel communiter habeatur: quem morem libentes videmus pluribus iam locis inductum, ipsis Episcopis faventibus, atque interdum praesidentibus coetui.—Aliud praeterea cordi est commendare: adstrictiorem quamdam sacerdotum, ut fratres addecat, inter se coniunctionem, quam episcopalis auctoritas firmet ac moderetur. Id sane commendabile, quod in societatem coalescant ad mutuam opem in adversis parandam, ad nominis et munerum integritatem contra hostiles astus tuendam, ad alias istiusmodi causas. At pluris profecto interest, consociationem eos inire ad facultatem doctrinae sacrae excolendam, in primisque ad sanctum vocationis propositum impensiore cura retinendum, ad animarum provehendas rationes, consiliis viribusque collatis. Testantur Ecclesiae annales, quibus temporibus sacerdotes passim in communem quamdam vitam conveniebant, quam bonis fructibus id genus societas abundarit. Tale aliquid quidni in hanc ipsam aetatem, congruenter quidem locis et muniis, revocari queat? pristini etiam fructus, in gaudium Ecclesiae, nonne sint recte sperandi?—Nec vero desunt instituti similis societates, sacrorum Antistitum comprobatione auctae; eo utiliores, quo quis maturius, sub ipsa sacerdotii initia, amplectatur. Nosmetipse unam quamdam, bene aptam experti, fovimus in episcopali munere; eandem etiamnum aliasque singulari benevolentia prosequimur.—Ista sacerdotalis gratiae adiumenta, eaque item quae vigil episcoporum prudentia pro rerum opportunitate suggerat, vos, dilecti filii, sic aestimate, sic adhibete, ut magis in dies magisque *digne ambuletis vocatione qua vocati estis* (1), ministerium vestrum honorificantes, et perficientes in vobis Dei voluntatem, quae nempe est *sanctificatio vestra*.

---

(1) Ep. *Experiendo* ad Card. in Urbe Vicarium, 27 dec. 1904.

(2) Ephes. iv, 1.

Huc enimvero feruntur praecipuae cogitationes curaeque Nostrae: propterea sublatis in caelum oculis, supplices Christi Domini voces super universum clerum frequenter iteramus: *Pater sancte..... sanctifica eos* (1). In qua pietate laetamur permultos et omni fidelium ordine Nobiscum comprecantes habere, de communi vestro et Ecclesiae bono vehementer sollicitos; quin etiam iucundum accidit, haud paucas esse generosioris virtutis animas, non solum in sacratis septis, sed in media ipsa saeculi consuetudine, quae ob eandem causam sese victimas Deo votivas non intermissa contentione exhibeant. Puras eximiasque eorum preces in odorem suavitatis summus Deus accipiat, neque humillimas abnuat preces Nostras. Favere, exoramus, clemens idem et providus: atque e sanctissimo dilecti Filii sui Corde divitias gratiae, caritatis, virtutis omnis universum in clerum largiatur. Postremo, libet gratam ex animo vicem referre vobis dilecti filii, de votis faustitatis quae, appetente sacerdotii Nostri natali quinquagesimo, multiplici pietate obtulistis: votaue pro vobis Nostra, quo cumulatius eveniant, magnae Virgini Matri concredita volumus, Apostolorum Reginae. Haec etenim illas sacri ordinis felices primitias exemplo suo edocuit quemadmodum perseverarent unanimes in oratione, donec induerentur superna virtute: eandemque ipsis virtutem multo sane amplioem sua deprecatione impetravit, consilio auxit et communivit, ad fertilitatem laborum laetissimam.—Optamus interea, dilecti filii, ut pax Christi exultet in cordibus vestris cum gaudio Spiritus Sancti; auspice Apostolica Benedictione, quam vobis omnibus peramanti voluntate impertimus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die IV Augusti anno MCMVIII, Pontificatus Nostri ineunte sexto.

PIVS PP. X.

---

(1) Ioan. XVII, 11, 17.

OBISPADO DE SALAMANCA

Advertencia á los párrocos y demás encargados de capillas
y oratorios.

Por razones que reservamos á Nuestra Autoridad, por relacionarse con el buen nombre y prestigios del Clero, y en cumplimiento de nuestros sacratísimos deberes, hemos recogido las Licencias ministeriales al sacerdote nuestro diocesano D. Miguel Vicente Santiago, hasta tanto que se esclarezcan los hechos que motivaron el Expediente Canónico que se le sigue en nuestro Provisorato.

Salamanca 20 de Agosto de 1908.

✠ FR. FRANCISCO JAVIER, Obispo de Salamanca.

Seminario Pontificio de Salamanca

Disposiciones relativas al curso académico de 1908 á 1909

1.º El curso académico de 1908 á 1909, se inaugurará solemnemente en este Seminario el día 1.º de Octubre. Para este acto, todos los alumnos han de concurrir á las diez de la mañana, á la misa de Espiritu Santo, después de la cual será leído el discurso de apertura por un doctor del claustro de Filosofía, y acto seguido se declarará abierto el curso académico.

2.ª La matrícula ordinaria estará abierta desde el 24 al 30, ambos inclusive, de diez á doce de la mañana y de cuatro á seis de la tarde, y la extraordinaria durante todo el mes de Octubre, de once á doce de la mañana. Esta última se otorgará solamente en casos especiales, á juicio del M. I. Sr. Prefecto de Estudios, de quien debe solicitarse por escrito.

3.ª Todos los alumnos internos ingresarán en el Seminario el día 30 de los corrientes. En este día lo harán también en el Colegio de Calatrava los que deban cursar quinto de Sagrada Teología ó Derecho canónico. Los ejercicios espirituales, que deben practicar anualmente los alumnos de este Instituto Pontificio, comenzarán el día que designe el Excmo. Prelado. Los exámenes de ingreso se verificarán en los días 29 y 30, y los extraordinarios y de suficiencia el 30.

4.ª Los que pretendan matricularse en el primer año de Latinidad y Humanidades, presentarán solicitud acompañada de las partidas de bautismo y confirmación y certificado de buena conducta expedido por su respectivo párroco. Los alumnos extradiocesanos presentarán con la solicitud certificación de estudios y letras testimoniales de sus respectivos prelados. A los internos se les exige además testimonio del médico para acreditar que están vacunados y que no padecen enfermedad contagiosa ni habitual, incompatible con la vida de comunidad.

5.ª Los grados académicos se conferirán durante el período señalado para la matrícula.

Salamanca, 1.º de Septiembre de 1908.

COLLATIO MORALIS MENSE SEPTEMBRE HABENDA

QUÆSTIO DOCTRINALIS

Utrum consensus etiam per verba de praesenti expressus, si desit interior consensus, faciat matrimonium. S. Thom. 3.^{ae} p. Supp. q. XLV, a. 4.º

CASUS CONSCIENTIÆ

Germanus, domo illerdensis, tibi confitetur: se quondam, orbi studiorum proficiendo, in exteram ex-cultam urbem, esse profectum, ibique, sine litteris dimissoriis sui Episcopi, ab antistite schismatico accepisse subdiaconatus ordinem, eundemque, sine ullo stomacho, pluries exercuisse.

Posthac ad suos remeasse, ubi puellae, cuius esset illecebris allectus, matrimonium iureiurando spon-disse. Qua mortua, matrimonium in facie Ecclesiae, inivisse, sed fecte, sed simulate, cum Caecilia, prioris sponsae sorore, unde liberos genuisse.

Iusuper sacerdotem, qui ipsi absolutionem negas-set, suis manibus cruenta vulnerasse.

Se, denique, auctorem fuisse, quo eundem sacer-dotem Caecilia Episcopo accusasset sollicitationis in confessione falso patratae.

Iudica Germani ordinationem, sponsalia, matrimo-nium facinora commissa. Peccata numerata, discerne, pensa!

Religiosas reparadoras y esclavas

— —

Con motivo de la instalación en la ciudad de Barcelona de las Religiosas conocidas con el título de Religiosas Esclavas del Sagrado Corazón, Su Eminencia el Sr. Cardenal Merry del Val, Secretario de Su Santidad, dirigió una carta referente al origen y desarrollo de dicho Instituto, á los efectos indicados en la misma al Emmo. Cardenal Obispo de aquella ciudad.

Roma 10 de Marzo de 1908.—*Emmo. y Rvmo. Señor Cardenal Casañas, Obispo de Barcelona.*

Eminentísimo Señor:

Con motivo de la reciente fundación de una casa de Religiosas Esclavas del Sagrado Corazón en esa ciudad de Barcelona, y de la gran semejanza exterior que existe entre este Instituto y el de las Religiosas de María Reparadora, el Santo Padre ha expresado el deseo y la conveniencia de que escriba á V. E. en su augusto nombre, indicándole la diferencia que existe entre ambos Institutos, á fin de que en lo venidero se eviten confusiones y disgustos y que cada uno de ellos pueda trabajar con orden y paz por la gloria de Dios y según la misión especial recibida del cielo por sus respectivas fundaciones.

El nombre de Religiosas Reparadoras compete única y exclusivamente á las del Instituto de María Reparadora, cuya casa-madre está en Roma. Este Instituto, que es universal como el fin que se propone de reparar las ofensas, que en todo el mundo se cometen contra Dios en su augusto Misterio, fué fundado en 1857 y recibió del Papa Pío IX el Decreto de aproba-

ción, así como la de sus Constituciones, que fueron después aprobadas definitivamente por el Papa León XIII.

El Instituto de Esclavas del Sagrado Corazón nació en Córdoba en Octubre de 1876, cuando algunas piadosas señoras, novicias en aquel entonces en el Instituto de María Reparadora, quisieron separarse de éste para fundar una nueva Congregación, para lo cual tenían todo derecho, puesto que no las ligaba vínculo alguno con el Instituto de María Reparadora y eran enteramente libres. Se quedaron en Córdoba por ser la casa de propiedad de dos de ellas, hasta que en 1877 se trasladaron á Madrid, en donde, bajo la protección del Cardenal Moreno, fundaron una casa.

El 1878 la Sagrada Congregación, para evitar confusiones, ordenó que el nuevo Instituto no continuara vistiendo el hábito de las Reparadoras; más tarde la Santa Sede, al aprobar el Instituto, les designó el nombre de *Ancillae SS. Cordis*, llamadas en España Esclavas del Sagrado Corazón, en lugar del de Reparadoras, que habia llevado hasta entonces.

Ruego tenga presente V. E. estas aclaraciones, para que conste siempre la diferencia entre los dos Institutos en cuestión y su coexistencia en esa capital no sea nunca motivo de disgusto, antes bien, cada uno de ellos cumpla según su forma y constituciones propias el fin que se propone, que es la mayor gloria de Dios Nuestro Señor.

Beso humildemente las manos de V. E. y aprovecho esta ocasión para repetirme, con sentimientos de la mayor veneración, de V. E. R. muy humilde servidor.—R. Card. MERRY DEL VAL.

CRÓNICA

Ejercicios Espirituales del Clero.

El día 23 del pasado terminaron los ejercicios espirituales que con el Excmo. é Ilmo. Sr. Obispo de la diócesis, ha practicado el clero diocesano, bajo la dirección de los RR. PP. Paz y Coloma, de la Compañía de Jesús.

En tres tandas han practicado los ejercicios 364 sacerdotes y 7 extradiocesanos, 22 en el Santuario de la Peña de Francia bajo la dirección de los reverendos PP. Dominicos, y 18 han sido dispensados, por las circunstancias en que se encuentran, de hacerlos en comunidad.

Las listas auténticas se conservan en la Secretaría de Cámara.

Peregrinación á la Peña de Francia.

Siguiendo el orden é itinerario que de antemano se había fijado, tuvo lugar en los días 25, 26 y 27 del pasado Agosto la devota Peregrinación diocesana al histórico y venerado Santuario de Nuestra Señora de la Peña de Francia, iniciada por nuestro amadísimo Prelado, como obsequio filial á Su Santidad Pío X en el año jubilar y rendido homenaje á la Virgen Santísima en el quincuagésimo aniversario de su aparición en la gruta de Lourdes.

En calurosa y fraternal alocución, el excelentísimo Sr. Obispo de la diócesis hizo un llamamiento á los

católicos salmantinos para que se asociaran á esta manifestación de fe, unos tomando parte en la peregrinación, y todós con el influjo de sus oraciones fervorosas.

Antes había dirigido á Roma nuestro Rvmo. Prelado el siguiente telegrama:

“ROMA.—VATICANO

Sr. Cardenal Secretario Estado.—Proyectada peregrinación Santuario Mariano diocesano más venerando, año jubilar, con asistencia Prelados, implora facultad dar Bendición Papal.—OBISPO SALAMANCA,„.

Mereciendo la contestación siguiente:

“SALAMANCA.—ROMA

Santo Padre agradece obsequio, alaba proyecto peregrinación, y bendiciéndole afectuoso, concede facultad pedida.—CARDENAL MERRY DEL VAL,„.

El día 24 salieron para el devoto Santuario los peregrinos salmantinos, presididos por su Prelado, asociándoseles en el camino los señores Obispos de Plascencia y Ciudad Rodrigo, que habían sido atentamente invitados por nuestro Prelado á esta manifestación de religioso entusiasmo.

Durante los días de peregrinación tuvieron lugar los siguientes cultos:

El día primero celebró de Pontifical el ilustrísimo Sr. Barberá y predicó el Excmo. é Ilmo. Sr. Obispo de Salamanca; el segundo día celebró la Pontifical nuestro Rvmo. Prelado y predicó el Sr. Obispo de Ciudad Rodrigo, y en el último, volvió á celebrar de

Pontifical el Rvmo. P. Valdés y predicó el ilustrísimo Sr. Obispo de Plasencia.

En todos tres días hubo procesión solemne con la imagen de Santísima Virgen alrededor del Santuario. Se dijeron muchas misas desde las primeras horas de la mañana, distribuyéndose en ellas la sagrada comunión á más de dos mil romeros.

El segundo día de peregrinación, después de la misa Pontifical, que celebró el Rvmo. Prelado de Salamanca, dió á los romeros la Bendición Papal con indulgencia plenaria, en virtud de las facultades que benignamente le concedió nuestro Santísimo Padre el Papa Pío X.

Por la tarde hubo también función religiosa los días de peregrinación, rosario, letanía cantada y sermón, por sacerdotes seculares y regulares.

A la hora de partir del devoto Santuario, eran atronadores los vivas y aclamaciones entusiastas de los devotos romeros á la Santísima Virgen y al Obispo de Salamanca, iniciador de la peregrinación.

SEGUNDA ASAMBLEA DE LA BUENA PRENSA

Los socios inscritos que deseen asistir á esta Asamblea en Zaragoza, pueden dirigirse al señor Director de este BOLETÍN, á fin de enterarse de las condiciones del viaje y proveerse de sus correspondientes tarjetas de identificación.

Los socios del Congreso Mariano-Internacional, pueden dirigirse al Sr. Secretario de Cámara.

BIBLIOGRAFÍA

NUEVA LEGISLACIÓN SOBRE ESPONSALES Y MATRIMONIO, por J. Aguilar Jiménez, Doctoral de Madrid.—Segunda edición notablemente aumentada. Precio, 2 pesetas.

Con este número recibirán nuestros lectores una circular de la obra que anunciamos; es el comentario más exacto y claro de cuantos por aquí se han hecho del importante decreto *Ne temere*. Resaltan en él la claridad y concisión con que el doctísimo prebendado de Madrid expone materias tan importantes sin incurrir en divagaciones ni pormenores históricos que ningún fin pueden tener, si no es aumentar las páginas de un folleto.

Obra eminentemente práctica, va acompañada de varios apéndices con los formularios para todos los actos matrimoniales en relación con las nuevas disposiciones, constituyendo un verdadero tratado de disciplina y práctica parroquial vigente sobre el matrimonio.

«Revista Eclesiástica»

El sumario del día 30 de Agosto de 1908, es el siguiente:

“¿Cómo atraer á los fieles á la confesión frecuente?”, por J. A.

“Casos y consultas.” I. ¿Han sido siempre las mismas las palabras de la consagración?—II. ¿Son obligatorios los esponsales como preliminar del matrimonio?—III. Sobre la enseñanza del catecismo á tenor del *Acerbo nimis*.—IV. ¿Debe el Juez municipal consignar la hora del fallecimiento en la licencia para la sepultura?—V. ¿Se puede recibir estipendio por las tres misas impuestas á los sacerdotes recién ordenados.—VI. Cuando el Párroco recibe una limosna por la función del pueblo, si ésta es módica, ¿está obligado á aplicar la misa?—VII. ¿Se puede cantar el vers. *Requiem aeternam* ante el Santísimo expuesto?

“Decisiones del poder civil.”.—Ley electoral para diputados á Cortes y concejales (29 Jul. 1907).

“Valor del conocido argumento de Santo Tomás para probar la

procesión del Espíritu Santo del Hijo», por el Dr. Manuel de Castro, Canónigo de Valladolid.

“La Exposición de Zaragoza. Impresiones», por A. P. V.

“Bibliografía».—Vida de San Juan de Dios.—Les Croyances religieuses, etc.—Pour l’Idée chrétienne Discours de mariage —The catholic Encyclopedia.—Diccionario enciclopédico de la Lengua Castellana.—Etudes sur Cicéron.—Le dogme Catholique, etc.—Nos dogmes dans l’Evangile.—Au Jour le Jour.—L’Enfance de Jésus Christ.—Libros recibidos.

“Vacantes eclesiásticas».—(Cubierta).

CATECISMO SOBRE EL MODERNISMO SEGÚN LA ENCÍCLICA PASCEN-DI, por I. B. Lemins, misionero oblato de María Inmaculada, traducido por un Padre de la misma Congregación.—Precio, 80 céntimos.

Huelga encarecer la utilidad de esta obra. Baste decir que se ha publicado en castellano lo mismo que en italiano, inglés y alemán, por mandato de Su Santidad el Papa Pío X y de los eminentísimos Sres. Cardenales Merry del Val y Vives y Tutó, quienes á una recomiendan se dé á la obra la mayor publicidad. En Italia y en Francia ha llegado ya á la tercera edición.

Con preguntas sencillas y respuestas categóricas, sacadas de la misma Encíclica, desenvuelve las trascendentales cuestiones de Filosofía y Teología que neciamente combaten los modernistas, poniendo de manifiesto la indefectibilidad de las primeras y los errores é inconsecuencias de los segundos.

NECROLOGIA

Ha fallecido D. Eugenio Morante, párroco de Boada, de la diócesis de Ciudad-Rodrigo. Pertenece á la Hermandad de Sufragios espirituales; por lo tanto, los señores socios se servirán aplicarle la misa y tres responsorios de reglamento.—R. I. P. A.

SALAMANCA.—Imp. de Calatrava, á cargo de Manuel P. Criado.